# Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Факультет інформатики та обчислювальної техніки Кафедра обчислювальної техніки

# Лабораторна робота №3

з дисципліни «Технології Computer Vision» на тему

«Дослідження алгоритмів формування та обробки векторних цифрових зображень»

Виконала: Перевірив: Баран Д. Р.

Студентка групи IM-21 Кривохата Марія Юріївна Номер у списку групи: 12 **Мета:** Виявити дослідити та узагальнити особливості реалізації алгоритмів формування та обробки векторних цифрових зображень на прикладі застосування алгоритмів інтерполяції, апроксимації та згладжування складних 3D растрових об'єктів та застосування технологій видалення невидимих граней та ребер.

# Завдання Ш рівень:

Здійснити синтез математичних моделей та розробити програмний скрипт, що забезпечує реалізацію векторних алгоритмів над 2D, 3D графічними примітивами та з цифровими зображеннями.

Технічні умови реалізації завдання наведені у таблиці додатку.

### Завдання I рівня – максимально 7 балів.

Здійснити виконання завдання лабораторної роботи із застосуванням алгоритму інтерполяції для побудови векторного зображення 2D, 3D графічного об'єкту.

### Завдання II рівня – максимально 8 балів.

Здійснити виконання завдання лабораторної роботи із застосуванням алгоритму інтерполяції для побудови векторного зображення 2D, 3D графічного об'єкту та алгоритму видалення невидимих ліній та поверхонь.

### Завдання III рівня – максимально 9 балів.

Здійснити виконання завдання II рівня складності – програмний скрипт №1.

Реалізувати розробку програмного скрипта №2, що реалізує виділення контору обраного об'єкту на цифровому растровому зображенні. За необхідності передбачити корекцію кольору цифрового растрового зображення для покращення якості виділення контору обраного об'єкту.

Цифрове зображення обрати самостійно.

20	Відображення 3D фігури реалізується з використанням аксонометричної проекції будьякого типу. Обрати самостійно: бібліотеку, розмір графічного вікна, розмір фігури, динаміку зміни положення фігури, кольорову гамму графічного об'єкту. Всі операції перетворень мають	Піраміда з трикутною основою. Метод інтерполяції: метод найменших квадратів. Метод видалення невидимих ліній та поверхонь: алгоритм Варнока.
	здійснюватися у межах графічного вікна.	

### Результати виконання лабораторної роботи

### Результати архітектурного проектування та математичні моделі:

### 1) Інтерполяція за допомогою методу найменших квадратів

Для реалізації цього завдання було використано можливості бібліотеки питру. Загальний порядок дій у даній програмі такий:

1. Застосовуємо перетворення до піраміди за допомогою матриць повороту та переносу (математична модель та спосіб виконання взяті з першої лабораторної роботи) Обертання забезпечує сегмент T<sub>11</sub>[3 x 3] матриці перетворень T. Довкола осі x:

$$T_{x} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos\theta & \sin\theta & 0 \\ 0 & -\sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Довкола осі у:

$$T_{y} = \begin{bmatrix} \cos\theta & 0 & -\sin\theta & 0\\ 0 & 1 & 0 & 0\\ \sin\theta & 0 & \cos\theta & 0\\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

2. **Проєктуємо піраміду на площину ху** (математична модель також взята з першої лабораторної роботи)

Узагальнена математична модель аксонометричної проєкції:

$$A' = [x, y, z, 1] * \begin{bmatrix} \cos\theta & 0 & -\sin\theta & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ \sin\theta & 0 & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} * \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos\theta & \sin\theta & 0 \\ 0 & -\sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Проєкція на ху

$$T_{xy}^{ort} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

3. Проходимось по всім ребрам та для кожного окремо застосовуємо алгоритм інтерполяції за допомогою МНК

Мета методу найменших квадратів - знайти таку пряму y = ax + b, яка мінімізує суму квадратів відстаней між фактичними точками і відповідними значеннями на прямій. Тобто наша задача - знайти пряму, яка найкраще проходить між вершинами p1 з координатами p1 з к

X – матриця вхідних значень. Перший стовпець містить значення координат х для кожної точки на прямій, а другий — одиниці.

$$\mathbf{X} = \begin{bmatrix} x_1 & 1 \\ \vdots & \vdots \\ x_n & 1 \end{bmatrix}$$

Вектор вихідних значень У містить значення координат у для кожної точки:

$$\mathbf{Y} = \begin{bmatrix} y_1 \\ \vdots \\ y_n \end{bmatrix}$$

Для того, щоб знайти найточніші коефіцієнти а та b, потрібно мінімізувати помилку, яка розраховується за наступною формулою:

$$error = \sum_{i=1}^{n} (y_i - (ax_i + b))^2$$

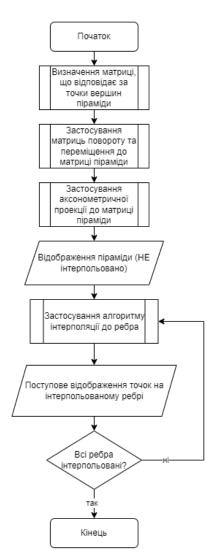
А безпосередньо для знаходження а та b буде використовуватись функція бібліотеки numpy. Функція np.linalg.lstsq(X, Y, rcond=None) повертає розв'язок цієї задачі у вигляді коефіцієнтів а та b, де:

$$coeff = \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

Отримані коефіцієнти використовуються для обчислення значень y для кожного x-значення між х1 та х2:

$$y = ax + b$$

# Повний алгоритм виконання програми виглядає так:



### 2) Видалення невидимих ліній та поверхонь за алгоритмом Варнока

Принцип роботи цього алгоритму одночасно здається і дуже простим у своїй концепції, і складним для реалізації через необхідність врахувати всі можливі випадки.

**Головна парадигма алгоритму** - для обробки областей із малою кількістю інформації докладається мало зусиль і, навпаки, для областей з великим інформаційним змістом витрачаються значні ресурси.

**Діюча сутність** – активне вікно, геометрична область, яка переміщується вздовж площини проекції та розбиває її на вікна меншого розміру.

Вміст активного (прямокутника) вікна аналізується на взаємне розташування з проекціями елементів 3D-сцени (з багатокутниками проекцій граней).

**Процедура прийняття рішення застосовується для кожної малої області.** Якщо вікно порожнє або його вміст простий, то відбувається візуалізація вікна. Якщо ця умова не виконується, то вікно розбивається на частини доти, поки вміст вікна не стане достатньо простим для аналізу. Декомпозиція вікна може відбуватись до пікселя.

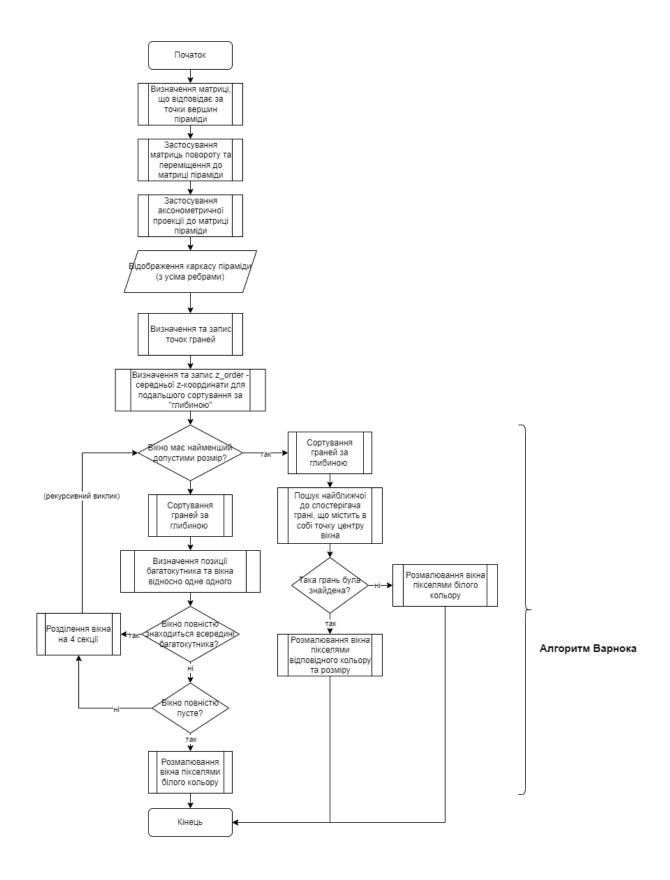
Чітко описати логіку цього алгоритму можна наступним чином:

Логіка алгоритму Варнока:

Diolika alitophimy Daphoka.			
якщо вікно повністю покрите проекцією найближчого до спостерігача багатокутника (багатокутник охоплює вікно), то вікно зафарбовується кольором проекції цього багатокутника;			
якщо до вікна не потрапила жодна з проекцій елементів сцени (всі багатокутники сцени зовнішні відносно вікна), то його зафарбовують			
кольором фону;			
якщо існує єдиний внутрішній (багатокутник повністю знаходиться у вікні) або єдиний перетинаючий багатокутник, то все	$\triangle$		
вікно зафарбовується кольором фону, а потім частина вікна, яка відповідає багатокутнику, зафарбовується основним кольором;			
якщо не виконалась жодна з умов, то вікно розбивається на чотири			
частини та для кожної з них повторюються попередні перевірки.	$\nabla$		

(Скріншот взятий із лекції. На сторонніх ресурсах цей алгоритм описаний занадто заплутаними та складними для розуміння концепціями)

Через таке врахування всіх можливих випадків, алгоритм виконання  $\epsilon$  досить непростим:



### 3) Виділення контуру об'єкта на цифровому растровому зображенні

Для того, щоб виділити контур на растровому зображенні, скористаємось бібліотекою pylab та таким порядком дій:

1. **Застосуємо фільтр mono до картинки (**для кожного пікселя визначаємо, чи він ближчий до чорного, чи до білого кольору)

Для цього буде застосована наступна математична модель

Піксель фарбується у білий колір, якщо виконується така умова:

S > threshold, де

S = R + G + B

threshold = round((255 + factor) / 2) \* 3

R, G, B — червона, зелена та синя компоненти картинки

factor – коефіцієнт ефекта топо, введений користувачем

round – функція округлення

Піксель фарбується у чорний колір якщо виконується така умова:

### S < threshold

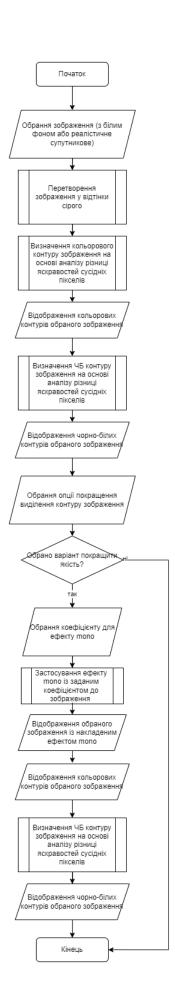
### 2. Проаналізуємо зміни яскравості між сусідніми пікселями

Цей етап виконується за допомогою можливостей бібліотеки matplotlib та її функції contour

### 3. Виділимо контур на основі проробленого аналізу

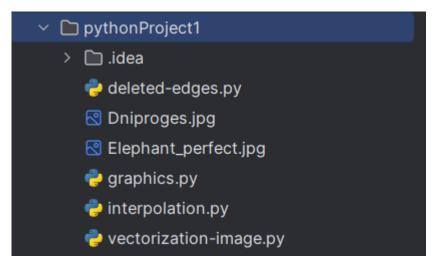
Окрім цього, надамо користувачу можливість покращити якість виділення контуру за допомогою налаштування різних коефіцієнтів mono фільтра. Спочатку будемо виводити непокращену картинку, а далі вже давати вибір із її покращенням. Також надамо можливість користувачу обрати серед двох зображень — перше містить фігуру на білому фоні, тому контури там можна розпізнати легше а друге містить реальне супутникове зображення.

### Повний алгоритм виконання програми виглядатиме так:



### Опис структури проекту програми:

interpolation.py – реалізація задачі першого рівня, інтерполяція за допомогою алгоритму МНК deleted-edges.py – реалізація задачі другого рівня, прибирання невидимих граней піраміди vectorization-image.py – реалізація задачі третього рівня, векторизація реального зображення Dniproges.jpg, Elephant\_perfect.jpg – картинки, що використовуються для показу роботи програми третього рівня

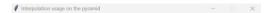


### Результати роботи програми відповідно до завдання:

1) Інтерполяція за допомогою методу найменших квадратів

Програма виводить у вікні анімацію, де поступово промальовуються інтерпольовані контури





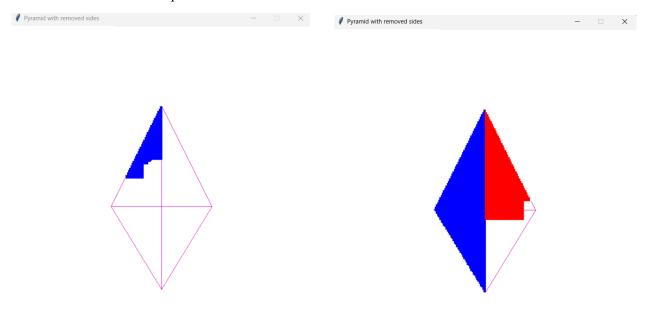


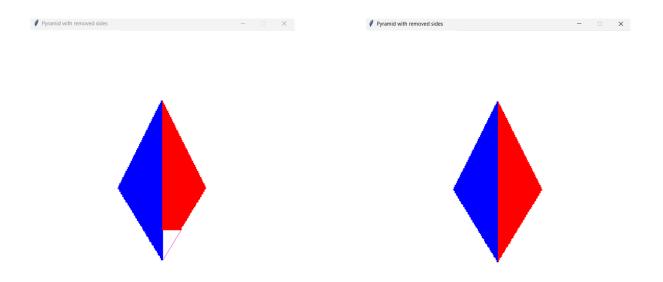
# 2) Видалення невидимих ліній та поверхонь за алгоритмом Варнока

Через особливість алгоритму та складної імплементації, замальовані сторони з'являються не моментально, тож, спостерігаючи за виконанням програми, можна чітко побачити прогрес розмальовки:

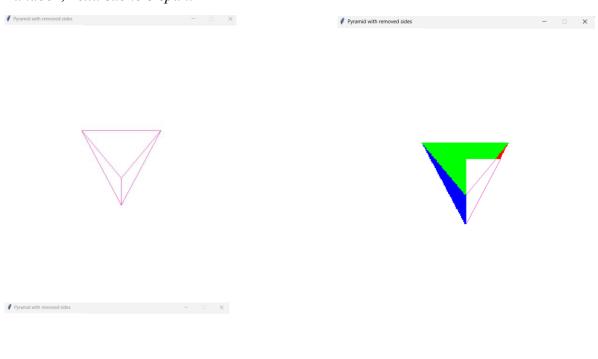
(рожевий контур необхідний для розуміння того, як піраміда виглядає до перетворень)

Випадок, коли видно 2 грані



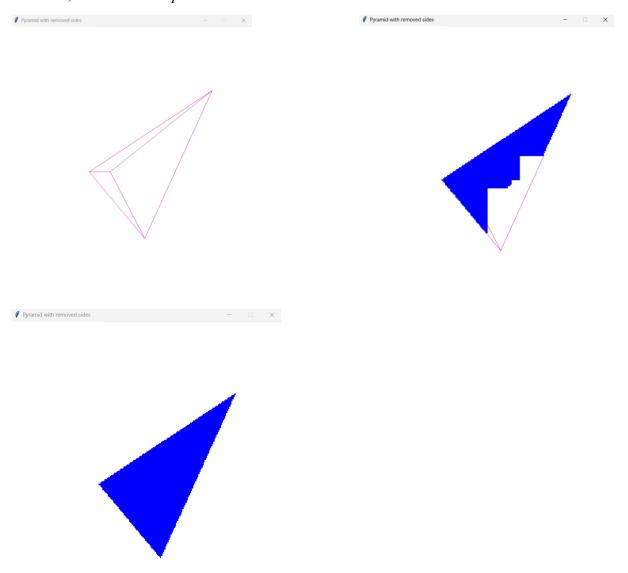


Подивимось також з інших ракурсів, щоб впевнитись, що програма працює правильно: *Випадок, коли видно 3 грані* 





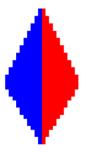
### Випадок, коли видно 1 грань



### Цікавинка у програмі – коефіцієнт поділу вікна:

Додатково було додано параметр, який регулює величину прямокутників, з яких будується зображення піраміди (якщо казати алгоритмічною мовою, то цей параметр регулює ступінь декомпозиції вікна за алгоритмом Варнока). Збільшивши цей параметр, можна ще чіткіше побачити складові піраміди, з яких вона була намальована, бо вони стають більшими.

За замовчуванням цей параметр дорівнює 4— число було знайдено методом експериментів і обране, бо саме воно забезпечувало чіткий вигляд контуру (зображення були наведені вище), але при цьому відображало "квадратність" складових. Якщо ми збільшимо цей параметр, наприклад, до 10, то отримаємо таке зображення:



Дуже добре видно, як контур почав ставати все менш чітким і уривчастим через внесені зміни.

### Причина додавання параметру

Під час виконання завдання, я якраз стикнулась із тою проблемою, що клітинки були занадто великі через особливості поділу вікна. Саме тому і було введено цей коефіцієнт.

Для контексту наводжу приклад того, яке зображення виводила початкова версія алгоритму, яка не мала цього коефіцієнта:



Ось такий був вид на піраміду зверху. Дуже футуристично, але математично максимально не точно. Якщо в одному вікні містились частинки двох або більше граней, то алгоритм вів себе непередбачувано і страждала не тільки "роздільна здатність" (розмір квадратів), але й вся логіка алгоритму.

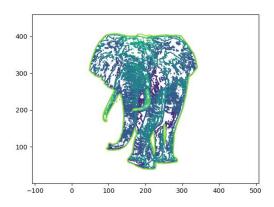
# 3) Виділення контуру об'єкту на цифровому растровому зображенні

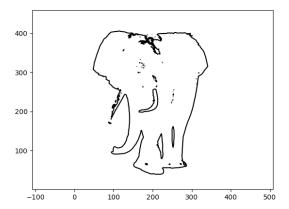
# 1. Ідеальне зображення

Для тестування обробки ідеального зображення було обрано зображення слона на білому фоні. На цьому етапі перевіряємо як алгоритм поводить себе із зображеннями, де контур об'єкта дуже просто відділити від фону.



# Першочерговий результат обробки:

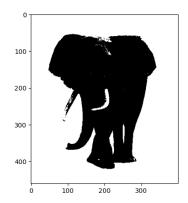




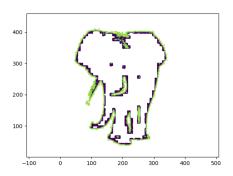
Спробуємо покращити якість виділення контуру за допомогою того, що спочатку перетворимо зображення у монохромне. При цьому використоємо достатньо велике значення монохромного фактору (100).

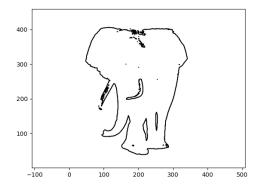
# Enhance image quality? 1 - Yes 2 - No mode:1 Enter mono factor factor:100 Processing...

# Монохром:



# Фінальний варіант:





Бачимо, що порівняно із непокращеною картинкою, цей варіант має чіткіші лінії та не має зайвого шуму.

Тепер спробуємо використати від'ємний фактор монохрому:

```
Enhance image quality?

1 - Yes

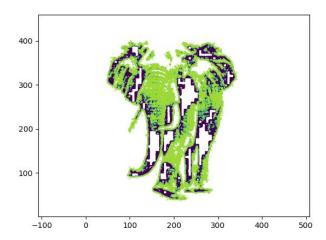
2 - No

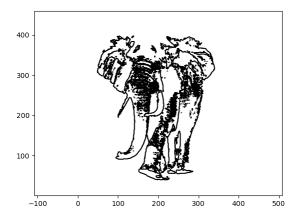
mode:1

Enter mono factor

factor:-50

Processing...
```



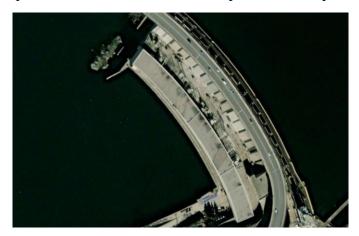


Бачимо, що в такому випадку обводяться деталі всередині об'єкта. Контур залишається достатньо чітким, але з більшою кількістю шуму вже складніше обвести суцільну лінію довкола об'єкта.

Можемо впевнитись, що для отримання чіткого контуру без зайвих деталей всередині об'єкта варто використовувати великі значення монохромного фактору, а для відображення більшої кількості деталей – малі значення.

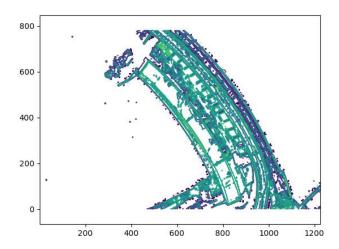
# 2. Реальне зображення

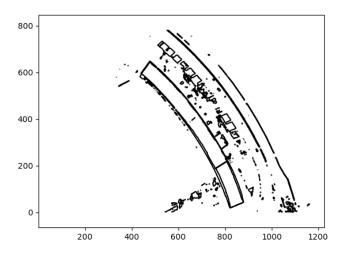
Для тестування виділення контуру об'єкта на реальному зображенні було обрано супутникове фото частини мого міста – Запоріжжя, а конкретніше – фото Дніпрогесу.



Методом перебору було знайдено коефіцієнт монохрому, який в результаті дає достатньо чіткі контури.

# Без покращення:





# Із покращенням:

```
Enhance image quality?

1 - Yes

2 - No

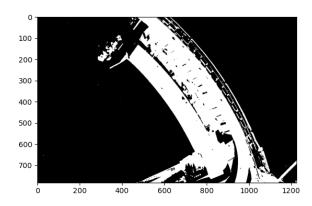
mode:1

Enter mono factor

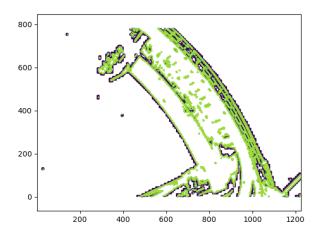
factor:-135

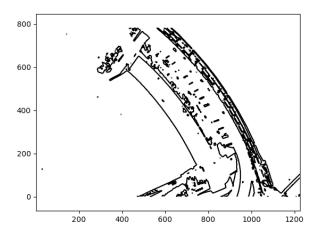
Processing...
```

# Монохром



# Фінальний варіант:





### Програмний код, що забезпечує отримання результату:

1) Інтерполяція за допомогою методу найменших квадратів

```
from graphics import *
import numpy as np
import time

def init_window(text, x_wind, y_wind):
    wind = GraphWin(text, x_wind, y_wind)
    wind.setBackground('white')
    return wind

def init_pyramid_points(base_size, height):
    half_base = base_size / 2
    return np.array([
        [0, 0, height, 1], # apex
        [half_base, 0, -half_base, 1], # base vertices
        [-half_base, 0, -half_base, 1],
        [0, base_size, -half_base, 1]
    ])

def project_xy(pyramid):
    projection_matrix = np.array([
```

```
[1, 0, 0, 0],
    return pyramid.dot(projection matrix.T)
def shift xyz(pyramid, dx, dy, dz):
    return pyramid.dot(shift matrix.T)
def rotate x(pyramid, angle degree):
    angle rad = np.radians(angle degree)
    rotation matrix = np.array([
    return pyramid.dot(rotation matrix.T)
def rotate y(pyramid, angle degree):
    angle rad = np.radians(angle degree)
    rotation matrix = np.array([
         [np.cos(angle rad), 0, -np.sin(angle rad), 0],
    return pyramid.dot(rotation matrix.T)
def draw initial pyramid(projection xy, color):
    x1, y1 = projection <math>xy[0, 0], projection xy[0, 1]
    x4, y4 = projection_xy[3, 0], projection_xy[3, 1]
         Polygon (Point (x1, y1), Point (x2, y2), Point (x3, y3)),
        Polygon (Point(x1, y1), Point(x2, y2), Point(x4, y4)), Polygon (Point(x1, y1), Point(x3, y3), Point(x4, y4)), Polygon (Point(x2, y2), Point(x3, y3), Point(x4, y4))
         side.draw(wind)
         side.setOutline(color)
def interpolate edges(p1, p2):
```

```
x1, y1 = int(p1[0]), int(p1[1])
   X = np.vstack([np.linspace(x1, x2, n_points), np.ones(n_points)]).T
   Y = np.linspace(y1, y2, n points).reshape(-1, 1)
   line x = np.linspace(x1, x2, n_points)
   for (x, y) in zip(line x.astype(int), line y.astype(int)):
       point = Point(x, y)
       point.setFill("blue")
       point.draw(wind)
       time.sleep(0.005) # animation delay
def render pyramid(pyramid 2d):
        (pyramid 2d[0], pyramid 2d[1]), # AB
        (pyramid_2d[1], pyramid_2d[2]), # BC
        (pyramid 2d[2], pyramid 2d[0]), # CA
        (pyramid 2d[0], pyramid 2d[3]), # AD
        (pyramid 2d[1], pyramid 2d[3]), # BD
       (pyramid 2d[2], pyramid 2d[3]) # CD
       interpolate edges(*edge)
   win width = \overline{600}
   pyramid = init pyramid points(base size, height)
   rotated pyramid x = rotate x (pyramid, -35)
   rotated pyramid xy = rotate y (rotated pyramid x, -70)
   pyramid centered = shift xyz(rotated pyramid xy, center x, center y, 0)
   projected pyramid = project xy(pyramid centered)
   draw initial pyramid(projected pyramid, '#63c963')
```

```
# drawing interpolated pyramid
render_pyramid(projected_pyramid)
wind.getMouse()
wind.close()
```

### 2) Видалення невидимих ліній та поверхонь за алгоритмом Варнока

Так як реалізація програми досить складна, то в програмі міститься багато коментарів для чіткого розуміння процесів, що відбуваються.

```
3) from graphics import *
   import numpy as np
   def init window(text, x wind, y wind):
       return np.array([
           [0, base size, -half base, 1]
   def project xy(pyramid):
       projection matrix = np.array([
       return pyramid.dot(projection matrix.T)
   def shift xyz(pyramid, dx, dy, dz):
       shift matrix = np.array([
           [0, 1, 0, dy],
       return pyramid.dot(shift matrix.T)
   def rotate_x(pyramid, angle degree):
       angle rad = np.radians(angle degree)
       rotation matrix = np.array([
       return pyramid.dot(rotation matrix.T)
```

```
def rotate y(pyramid, angle degree):
     angle rad = np.radians(angle degree)
     rotation matrix = np.array([
     return pyramid.dot(rotation matrix.T)
def draw initial pyramid(projection xy, color, wind):
     x1, y1 = projection <math>xy[0, 0], projection xy[0, 1]
     x2, y2 = projection xy[1, 0], projection xy[1, 1]
     x4, y4 = projection xy[3, 0], projection xy[3, 1]
          Polygon (Point (x1, y1), Point (x2, y2), Point (x3, y3)),
         Polygon(Point(x1, y1), Point(x2, y2), Point(x4, y4)), Polygon(Point(x1, y1), Point(x3, y3), Point(x4, y4)), Polygon(Point(x2, y2), Point(x3, y3), Point(x4, y4))
          side.draw(wind)
          side.setOutline(color)
class PolygonPosition(Enum):
     OUTSIDE = 4
class Window:
               Window(x_mid, self.y_min, self.x_max, y_mid), # Bottom-right Window(self.x_min, y_mid, x_mid, self.y_max), # Top-left
               Window(x mid, y mid, self.x max, self.y max) # Top-right
class Face:
```

```
def get polygon position(polygon points, window):
    all inside = all(
       for x, y in polygon points
        return PolygonPosition.INSIDE
        (window.x max, window.y min), # Bottom-right
        (window.x min, window.y max), # Top-left
    if all (point in polygon (corner, polygon points) for corner in
       return PolygonPosition.SURROUNDING
    if polygons intersect(polygon points, window corners):
        return PolygonPosition.INTERSECTING
    return PolygonPosition.OUTSIDE
def point in polygon(point, polygon):
    n = len(polygon)
                (x < (polygon[j][0] - polygon[i][0]) * (y - polygon[i][1])
                 (polygon[j][1] - polygon[i][1]) + polygon[i][0])):
```

```
def polygons intersect(poly1, poly2):
                    poly2[j], poly2[(j + 1) % len(poly2)]
def lines intersect(p1, p2, p3, p4):
    return ccw(p1, p3, p4) != ccw(p2, p3, p4) and <math>ccw(p1, p2, p3) !=
ccw(p1, p2, p4)
            pixel.setFill(color)
            pixel.setOutline(color)
            pixel.draw(graphics window)
            if point in polygon((center x, center y), face.points):
                draw pixels(window, face.color, graphics window, min size)
        draw pixels(window, "white", graphics window, min size)
    sorted faces = sorted(faces, key=lambda f: f.z order, reverse=True)
```

```
for face in sorted faces:
    position = get polygon position(face.points, window)
    if position == PolygonPosition.SURROUNDING:
        surrounding faces.append(face)
    elif position == PolygonPosition.INSIDE:
        inside faces.append(face)
    elif position == PolygonPosition.INTERSECTING:
        intersecting faces.append(face)
        warnock algorithm (subwindow, sorted faces, graphics window,
   draw pixels(window, "white", graphics_window, min_size)
        warnock algorithm (subwindow, sorted faces, graphics window,
pyramid = init pyramid points(base size, height)
rotated pyramid x = rotate x (pyramid, -35)
rotated pyramid xy = rotate y (rotated pyramid x, 0)
pyramid centered = shift xyz(rotated pyramid xy, center x, center y,
projected pyramid = project xy(pyramid centered)
draw initial pyramid(projected pyramid, "#e61bb8", wind)
faces = []
            (projected pyramid[0][0], projected pyramid[0][1]),
```

### 4) Виділення контуру об'єкта на цифровому растровому зображенні

```
from PIL import Image, ImageDraw
    from pylab import *
    import sys

def vector_circuit(img):
        figure()
        contour(img, origin='image')
        axis('equal')
        show()
        contour(img, levels=[170], colors='black', origin='image')
        axis('equal')
        show()

    return

def mono(image):
        draw = ImageDraw.Draw(image)
        width = image.size[0]
        height = image.size[1]
        pix = image.load() # pixels' values

        print('Enter mono factor')
        factor = int(input('factor:'))
```

```
plt.imshow(image)
plt.show()
image.save("mono-img.jpg", "JPEG")
   im = array(Image.open('Elephant perfect.jpg').convert('L'))
   image = Image.open("Elephant perfect.jpg")
    im = array(Image.open('Dniproges.jpg').convert('L'))
    image = Image.open("Dniproges.jpg")
   mono(image)
   im = array(Image.open('mono-img.jpg').convert('L'))
   sys.exit()
```

**Висновки:** виконавши лабораторну роботу №3, я виявила, дослідила та узагальнила особливості реалізації алгоритмів формування та обробки векторних цифрових зображень на прикладі застосування алгоритмів інтерполяції, технологій видалення невидимих граней та ребер та виділення контуру на растрових зображеннях.

Лабораторна робота була досить об'ємною та складною, тому я винесла для себе багато нових концепцій, повторила вже раніше мені відомі (МНК) та розібралась із усіма аспектами, що були незрозумілими.

Під час виконання першого завдання, я застосувала можливості бібліотеки питру та швидко розібралась із задачею. Всі ребра піраміди інтерполюються коректно та відмальовуються як анімація поверх звичайного каркасу піраміди для кращого розуміння процесів, що відбуваються.

Під час виконання третього завдання, цікавою задачею був підбір коефіцієнтів ефекта mono та спостереження за тим, як саме він впливає на відображення контуру об'єкта. Також цікавим було порівняння зображення із реальним фоном та з білим. На зображенні з білим фоном не було необхідності настільки довго перебирати різні коефіцієнти, щоб добитись чіткого контуру, бо контраст між фігурою та фоном був великий.

Під час виконання другого завдання, я стикнулась із головною проблемою — складністю алгоритма Варнока. Якісь версії програм працювали коректно, але не у всіх ракурсах піраміди, якісь — взагалі не видаляли грані, якісь — відображали пустий екран. Але кінцева програма виконує завдання у повному обсязі, а також додатково має критерій ступеня поділу вікна. Таке рішення потребувало немало часу та зусиль. На мою думку, алгоритм Варнока, не є найкращим вибором для реалізації такої задачі у співвідношення сил до ефективності (алгоритм неефективно працює на об'ємних задачах, бо містить рекурсію і виконується довго). Але виконання цього завдання стало також цікавим досвідом і я впевнена, що знання цих концепцій знадобиться в подальшому для складніших сфер використань технології computer vision.

Отже, всі три програми були виконані у повному обсязі відповідно до завдань і весь матеріал був засвоєний.